

drukkerijen

- » Drukkerijen boeken in 2011 voor vierde jaar op rij een omzetzdaling
- » Structureel negatieve trends voor drukwerk zijn digitalisering en overcapaciteit
- » Drukkerijen staan voor uitdaging om een nieuw businessmodel te ontwikkelen

Branchebeschrijving

Drukkerijen van dagbladen, tijdschriften, boeken, reclamefolders, verpakkingen en bedrijfsuitgaven zijn samen met pre-pressbedrijven en binderijen onderdeel van de grafische industrie. De branche is kleinschalig van aard en kent slechts enkele grote ondernemingen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is steeds belangrijker in de grafische industrie. Vooral de milieuaspecten spelen een rol. Op het gebied van ecologisch verantwoorde papersoorten en inkten zijn de mogelijkheden afgelopen tijd sterk toegenomen.

Trends en ontwikkelingen

Na een slecht jaar 2009 met een omzetzdaling van 9%, hebben drukkerijen hun omzet in 2010 opnieuw zien dalen. De totale omzet in de branche is afgenomen met 5%. De langdurige malaise heeft gezorgd voor een aanhoudend hoog aantal faillissementen van drukkers. De te loorgang vorig jaar van een grotere marktspeeler als Thieme, heeft de ernst van de situatie extra onderstreept. Net als na de economische teruggang van 2001 en 2002, hebben drukkerijen moeite om weer boven de nullijn te komen. Daarmee zijn zij één van de weinige branches, die de recessie nog niet achter zich hebben gelaten. Dit komt door twee structurele trends die de omzet en tariefontwikkeling in de branche onder druk zetten. De overcapaciteit in drukpersen bestaat al

langere tijd, maar is verergerd door overinvestering in de jaren voor de crisis. Destijds groeide de omzet in de branche weer en drukkers hebben dit aangegrepen om meer te investeren. De andere trend is de digitalisering, die het volume aan drukwerk in de markt structureel onder druk zet. Eerst hebben internet en e-mail voor een afname gezorgd van het bedrijfsdrukwerk, nu gaan ook tablets zorgen voor significante afname van drukwerk van mediadragers als dagbladen, tijdschriften en boeken. ABN AMRO verwacht voor 2011 een omzetzdaling van 2% voor de branche. Naast het feit dat de omzet opnieuw onder druk staat, bedreigen ook de wereldwijd stijgende prijzen van papier en inkt het rendement van drukkerijen.

Onze visie

De grafische industrie zit al enige tijd gevangen in een proces van structurele inkrimping en gedeeltelijk verlies van haar bestaansrecht. Het afgelopen decennium heeft de branche een kwart van haar omzet zien verdampen en deze trend zal in de toekomst doorzetten door internet en digitalisering. Nieuwe consumentenelektronica als tablets zal het proces van digitalisering versnellen en het gebruik van printmedia neemt verder af. Niet bekend is wanneer de volumeafname eindigt en er een nieuw evenwicht zal ontstaan tussen printmedia en digitale media. Want het product print zal nooit volledig verdwijnen. Consumenten zullen een bepaalde voorkeur voor print blijven houden en printproducten zijn voor bepaalde vormen van direct marketing zeer

geschikt. Toch zal de branche zich moeten instellen op het verlies van een groot deel van het printdrukwerk. Door de versnippering in de grafische industrie ontbreken echter een duidelijke visie en de regie om de branche grondig te herstructureren en een nieuw businessmodel te ontwikkelen. Een nieuwe toekomst betekent grotendeels een verschuiving weg van het massadrukwerk met hoge volumes en dunne marges. Dit segment wordt het speelveld van een klein aantal (internationale) spelers. De overige drukkers specialiseren zich als multimediale dienstverlener. Zij drukken hoogwaardige printproducten en leveren daaromheen toegevoegde diensten als creatief ontwerp, communicatieadvies en digitale mediaproducten.

Kerngegevens

Omzet: **EUR 6,1 mrd**
Totaal aantal bedrijven: **1.780**

Totaal aantal werkzame personen: **25.800**
Omzet per bedrijf: **EUR 3,4 mln**

ABN AMRO omzetverwachting 2011: - 2%

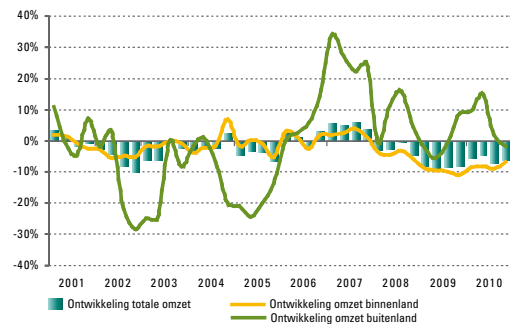
Websites

www.kvgo.nl
www.vkgo.nl
www.gw.nl
www.dienstencentrum.com

Omzetontwikkeling grafische industrie

Bron: CBS

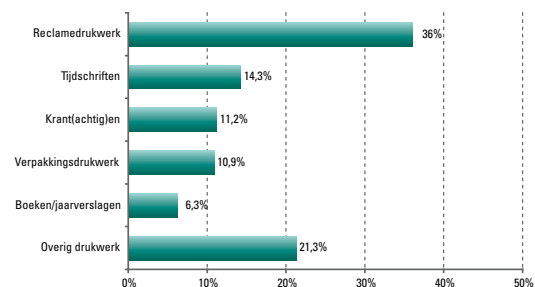
- ▶ De omzet in de grafische industrie is al drie jaar op rij gedaald. Wel neemt met het herstel van de economie de omzetsdaling langzaam af.
- ▶ Na de omzetsdalingen in 2009 (-8,6%) en 2010 (-5,3%) verwacht ABN AMRO voor 2011 opnieuw een lichte daling van de omzet van drukkerijen.
- ▶ De buitenlandse markt heeft in 2010 een klein aantal Nederlandse partijen extra omzet bezorgd. Maar de concurrentie op deze markt is hevig doordat vooral Oost-Europese drukkers met veel lagere kosten werken.



Herkomst omzet drukkerijen

Bron: GOC

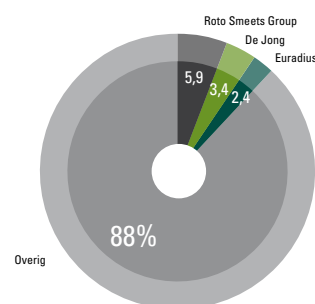
- ▶ Van alle productgroepen is reclamedrukwerk met 36% de grootste inkomstenbron voor drukkerijen. De reclamebestedingen zijn in 2010 weer hersteld van de dip tijdens de recessie.
- ▶ Wel is er bij de overige productgroepen nauwelijks groei tot zelfs afname van de volumes te zien. De geleidelijke digitalisering van de productgroepen boeken, tijdschriften en kranten vormt de komende jaren een bedreiging voor drukkerijen.



Marktverdeling

Bron: GW, ABN AMRO Sector Research

- ▶ Het aantal grote bedrijven in de grafische industrie is zeer beperkt en de drukkerijbranche is eveneens erg versnipperd. Roto Smeets Group is met een marktaandeel van circa 6% de grootste drukkersgroep van Nederland en opereert ook internationaal.
- ▶ Daarnaast zijn er nog enkele middelgrote bedrijven met eveneens een beperkt marktaandeel van 3% of minder. Het overgrote deel van de drukkerijbranche betreft bedrijven in het kleinbedrijf.



Opdrachtgevers drukkerijen

Bron: GOC

- ▶ Industriële bedrijven zijn de grootste opdrachtgever voor drukkerijen van buiten de branche. De orders vanuit de industrie betreffen voor een groot deel het drukken van verpakkingen.
- ▶ Binnen de grafische industrie wordt veel onderling uitbesteed. Dit betreft voornamelijk opdrachten van drukkerijen richting afwerkings- en prepressbedrijven.

